

Plán rozšíření parku - Rozínek - 1885
(Archiv hl. m. Prahy) v porovnání se stávajícím stavem

Historie

Výměra: 86,4 ha
Vlastník: hlavní město Praha, zástupce vlastníka pozemků MHMP OCP - oddělení péče o zeleň
Údržba: Lesy hl. m. Prahy

První ochrana parku: Obecně závazná vyhláška č. 6/2001 Sb. HMP; zákon o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. – přírodní památka Královská obora Stromovka; zákon o státní památkové péči č. 20/1987 Sb. – park Stromovka je kulturní památkou

Historie až po současnost

Královská obora Stromovka je jedním z nejvýznamnějších pražských přírodních krajinných parků. Královská obora je tvořena lužními partiemi navazujícími na Vltavu a zalesněnými severními svahy, umožňujícími překrásné výhledy na Trojskou kotlinu. Centrálním prostorem Královské obory je promenádní prostranství, parter s květinovými záhony před Šlechtovou restaurací a část krajinného parku vymezená hrázením bývalého Rudolfova rybníka. Pro tuto část je typická soustava rybníčků, dodnes napájených Rudolfovou štolou, dubový pahorek (bývalý ostrov) a celá řada domácích i cizokrajných dřevin. Na hrázech bývalého rybníka jsou po obvodu zachovány aleje. V současné době probíhá obnova centrální části Královské obory.

Královská obora Stromovka, původně lovecká obora vymezená zdí, byla založena králem Přemyslem Otakarem II. v roce 1268. Královská obora si prošla složitým historickým vývojem zahrnujícím několikrát vyplenění (1401, 1420, 1741–1744) a následně období obnov a rozkvětu (v 16. století za Rudolfa II. a v průběhu 19. století v době přeměny obory na přírodní krajinný park). Přibližně od roku 1500 byla obora o svátku sv. Gottharda zpřístupňována veřejnosti. Největší období rozkvětu obory nastalo za panování Rudolfa II. V roce 1559 vznikly dva samostatné, zdí oddělené celky: východní obora s letohrádkem a západní bažantnice s myslivnou (později přeměněna na ovocnou zahradu – štěpnicí). Toto rozdělení se v podstatě zachovalo až do 19. století.

První zmínky o rybnících ve Stromovce pochází z roku 1548. V letech 1584–1593 císař Rudolf II. nechal v parku vystavět velký rybník s ostrovem o rozloze 20 hektarů. Jeho hráz je dodnes patrná. Rudolf II. inicioval vznik Rudolfovy štol, která sloužila pro napájení velkého Rudolfova rybníka v Královské oboře. Celková délka štol je 1102 m. Začíná u Vltavy v Novoměstského jezu a v Královské oboře je ukončena zděným portálem. V současné době slouží k napájení celého vodohospodářského systému Královské obory.

Po pruských válkách v polovině 18. století hrozilo zrušení obory. V 19. století prodělala Královská obora Stromovka krajinnou přeměnu z obory na veřejný park. Veřejnosti byla zpřístupněna v roce 1804. Koncem 19. století bylo již celé dno původního rybníka proměněno v park dle plánů zahradníka Rozínka. Pražští stavové nechali v roce 1882 zbudovat nové rybníky, které přetrvávají dodnes. Práce pokračovaly i ve Starém parku. Roku 1852 zde byl zřízen fontána.

Mezi nejvýznamnější stavby ve Stromovce patří Královská dvorana (nynější Šlechtova restaurace) u bývalého rybníka. Na Grueberovu novogotickou přestavbu Královské dvorany navázala v roce 1861 výstavba kočárové cesty mezi Královskou dvoranou a Místodržitelským letohrádkem, tzv. Mesceryho silnice. Po roce 1880 vznikl před restaurací násp a prostor dostal podobu promenády a parteru s květinovými záhony. Další významnou stavbou Stromovky je Místodržitelský letohrádek. Dnešní novogotická podoba pochází z let 1805–1811. Součástí úpravy okolí Letohrádku byly plochy s květinovými parterry, bazény, vodotrysky a sochařská výzdoba. Z terasy u letohrádku se otevírá jeden z nejkrásnějších pohledů na Královskou oboru.

Kontinuitu Královské obory a řeky přerušila v letech 1840–45 výstavba tzv. Podmokelské dráhy. Na severních svazích byla roku 1867 vystavěna Buštehradská dráha. V letech 2002 a 2013 zasáhly Královskou oboru povodně, jejichž následky si nese dodnes.

Ve Stromovce se nachází široká paleta pobřežní a vodní vegetace např. leknín bílý, kosatec žlutý, stulík žlutý, orobinec širokolistý, vrba bílá a olše lepkavá. Z živočichů je třeba zmínit ropuchu zelenou, skokana zeleného, slípku zelenonohou, poláka chocholačku, kvakoše nočního a lysku černou.

Historie

Area: 86,4 ha
Altitude: 185 – 220 m n. m.
Owner: City of Prague.

Royal Park Stromovka is one of the Prague's most important landscape parks. It consists of floodplain parts connected with Vltava River and north-facing woods slopes. Central part of Stromovka includes promenade situated in front of Šlechta restaurant and a part of the park with a system of ponds.

Royal Park was established by King Přemysl Otakar II. in 1268.

Period of governance of Rudolf II. in 16th century was the time of greatest prosperity in the park. Park has been expanded and first ponds were built. In the same period so-called Rudolf's tunnel was constructed as a water supply for ponds. Nowadays, the 1102 meters long tunnel is still an important part of Stromovka water management.

Royal courtiers building (now Šlechta restaurant) was mentioned first time late 17th century. A century later an area in the front of the restaurant was turned into the promenade a parterre with flower beds.

At the beginning of the 19th century Stromovka was open to the public. For period of historicist landscaping in the 19th century the effort to focus on important and interesting species (oaks collection) was typical. Link between the Royal Park and the Vltava River was broken by the construction of railway Prague-Dresden in the years 1840-1845.

Between 2002 and 2013 park was flooded, the consequences of floods are visible even today.

Since 1988 Royal Park Stromovka is protected as a natural monument, landscaped park Stromovka is preserved as a cultural monument. In Stromovka a wide variety of coastal and aquatic vegetation - lily white, yellow iris, yellow water lily, Typha latifolia, white willow and alder can be found. Important to mention is also Fauna - the green toad, green frog, Moorhen, Tufted Duck, night heron and coot.

